

MEVLÂNÂ CELÂLEDDİN RÛMÎ

Mesnevî'den
Hikmetli
Hikâyeler

BEN
SAĞIRIM
EFENDİM

Derleyen:
Mehdi Azer Yezdî
Çeviri:
Simin Bagheri

SUFI
KİTAP

BEN SAĞIRIM EFENDİM
Mesnevî'den Hikmetli Hikâyeler
Mevlâna Celâleddin Rûmî

Farsça Kitabın Orijinal Adı: Güzel Çocuklara Güzel Hikâyeler

SUFİ KİTAP | 153
tasavvuf klasikleri | 43

editör **HANDE YILDIRIM ÖNSÖZ**

tercüme kontrol **MÜSLÜM YILMAZ**

kapak tasarımı **RAVZA KIZILTUĞ**

iç tasarım **NUR KAYAALP**

1. baskı **Şubat 2020, İstanbul**

isbn

ISBN: 978-605-9778-94-7

9 786059 778947

SUFİ KİTAP sufi.com.tr
Cağaloğlu Alemdar Mahallesi, sufi@sufi.com.tr
Alayköşkü Caddesi, No: 5 sufikitap
Fatih / İstanbul
Telefon: (0212) 511 24 24

Kültür Bakanlığı Yayıncılık
Sertifika No: 45587

BASKI VE CİLT
Sistem Matbaacılık
Yılanlı Ayazma Sok. No: 8
Davutpaşa-Topkapı/İstanbul
Telefon: (0212) 482 11 01
Matbaa Sertifika No: 16086

YAYIN HAKLARI
© Eserin her hakkı anlaşmalı olarak
Timaş Yayın Grubu bünyesinde
faaliyet gösteren Sufi Kitap'a aittir.
İzinsiz yayınlanamaz. Kaynak
gösterilerek alıntı yapılabilir.

HZ. MEVLÂNÂ CELÂLEDDİN RÛMÎ

Hız. Mevlânâ, 30 Eylöl 1207'de, bugün Afganistan sınırlarındaki Belh'te dünyayı teşrif etti. Babası Belh şehrinin ileri gelenlerinden olup "Bilginlerin Sultanı" unvanını almış olan Hüseyin Hatibi oğlu Bahâeddin Veled'dir. Annesi ise Belh Emiri Rükneddin'in kızı Mümine Hatun'dur.

Sultânü'l-Ulemâ Bahâeddin Veled, bazı siyasî gelişmeler ve yaklaşmakta olan Moğol istilası nedeniyle Belh'ten ayrılmak zorunda kaldı ve ilk durağı Nişâbur oldu. Bu yıllarda Anadolu'nun büyük bir kısmı Selçuklu Devleti'nin egemenliği altındaydı. Konya ise bu devletin başkentiydi. Selçuklu Devleti en parlak devrini yaşıyordu. Devletin hükümdarı Alâeddin Keykûbad, Sultânü'l-Ulemâ Bahâeddin Veled'i Karaman'dan Konya'ya davet etti ve Konya'ya yerleşmesini istedi. Bahâeddin Veled Hazretleri, sultanın davetini kabul etti ve 1228'de ailesi ve dostları ile Konya'ya geldi, 12 Ocak 1231 yılında Konya'da Hakk'a yürüdü. Sultânü'l-Ulemâ göçünce talebeleri ve müridleri bu defa Hız. Mevlânâ'nın çevresinde toplandılar. Hız. Mevlânâ'yı babasının tek vârisi olarak gördüler. Gerçekten de Mevlânâ Hazretleri, büyük bir ilim ve din bilgini olmuş, İplikçi Medresesi'nde vaazlar veriyordu. Medrese, kendisini dinlemeye gelenlerle dolup taşıyordu. Hız. Mevlânâ, 15 Kasım 1244 yılında Şems-i Tebrîzi Hazretleri ile karşılaştı. Hız. Mevlânâ, Şems'te "mutlak kemâlin varlığını", onun cemâlinde de "Tanrı nurlarını" görmüştü. Ancak beraberlikleri uzun sürmedi. Şems Hazretleri, aniden ortadan kayboldu. Hız. Mevlânâ, onun sırı kadem basmasından sonra uzun yıllar inzivaya çekildi. Daha sonraki yıllarda Selâhaddin Zerkûbî ve Hüsameddin Çelebi, Hız. Mevlânâ ile hemdem oldular. Manevî yolculuğu, "Hamdım, piştim, yandım" sözleri ile özetleyen ve ölüm gününü düğün günü (Şeb-i Arûs) olarak kabul eden Hız. Mevlânâ, 17 Aralık 1273 Pazar günü Hakk'a yürüdü.

MEHDÎ AZER YEZDÎ

İran'ın çocuk edebiyatının babası olarak bilinen Mehdi Azer Yezdi, 1922'de Yezd'de dünyaya geldi. Telif ettiği kitaplar gerek yurt içinde gerekse yurt dışında defalarca basılıp UNESCO'dan İran'ın çeşitli organlarına kadar muhtelif kuruluşlar tarafından birçok kez ödöl aldı. Yoksulluktan ve maddî imkânsızlıklardan dolayı okul eğitimi alamadı, kendi anlatımına göre 17-18 yaşlarında okuma yazmayı öğrendi. Ailesinin maddî durumundan dolayı okula gidemedi. Kitaplarını okuyan çocuklara okuma zevkini aşılacak için gayret etti. Bilhassa İran edebiyatının başyapıtlarından hikâyeler seçip bu seçkileri sadeleştirdi. Kur'ân-ı Kerim başta olmak üzere *Kelile ve Dimne*, *Kâbusnâme*, *Merzubbânâme*, *Mesnevî-i Manevî* gibi eserleri çocuklarla tanıştıran Mehdi Azer Yezdi, çocuklarla beraber yetişkinlerin de bu eserleri okuyup anlamalarına vesile oldu. 2009'da 87 yaşında vefat etti.

SİMİN BAGHERİ

1983'te İran'ın kuzeybatısında bulunan Doğu Azerbaycan Eyaleti'nin merkezi Tebriz şehrinde doğdu. Lisans eğitimine kadar doğup büyüdüğü şehirde yaşadı. Başta Ankara Gazi Üniversitesi'nin TÖMER Şubesi olmak üzere, çeşitli dil merkezlerinde Türkçe ve İngilizce dersler verdi. 2011'de Türkiye'ye taşındı. Burada lisans eğitimine tekrar başladı ve İstanbul Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü'nde *Mesnevî* üzerine bir tez yazarak yüksek lisansını tamamladı. Ardından Üsküdar Üniversitesi Tasavvuf Araştırmaları Enstitüsü'nden ikinci yüksek lisansını aldı. Halihazırda İstanbul Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü'nde doktora öğrencisidir. Aynı zamanda aktif olarak Türkçeden Farsçaya yazılı ve sözlü çeviriler yapmaktadır.

İÇİNDEKİLER

Önsöz.....	7
Eşek Gitti! Eşek Gitti! Eşek Gitti!.....	9
Hayat Kurtaran Sakal	14
Ölümünden Kaçış.....	21
Kürkü Kuyruğu Olmayan Aslan	24
Bakkal ve Papağanı	28
Saf Deveci.....	31
Yem ve Tuzak	36
Bahçıvanın Kurnazlığı	40
Akıllı ve Akılsız	48
Amel ile Eğitmek.....	54
Tam ve Doğru Olan İş.....	59
Haksız Hüküm.....	67
Musa ^(as) ve Çoban.....	72
Lokman'ın Hakşinashığı.....	76
Hayalî Hasta	79
Üzüm Kavgası.....	86
Hayvanların Dili	91
Dost Kılığında Düşman	100
İki Köle.....	108
Karanlıktaki Fil	115
Helvacı Çocuk	119
Ben Sağırım Efendim!	127
Kemâleddin Hasan.....	135
Eşeklerin Ahırındaki Ceylan	142

ÖNSÖZ

İran'ın çocuk edebiyatının babası olarak bilinen Mehdi Azer Yezdî, 1922 yılında İran'ın orta kısmında bulunan Yezd şehrinde dünyaya geldi. Telif ettiği kitaplar gerek yurt içinde gerekse yurt dışında defalarca basılıp UNESCO'dan İran'ın çeşitli organlarına kadar muhtelif kuruluşlar tarafından birçok kez ödül aldı. Mehdi Azer Yezdî, yoksulluktan ve maddî imkânsızlıklardan dolayı okul eğitimi alamadı, kendi anlatımına göre 17-18 yaşlarında okuma yazmayı öğrendi. Ailesinin maddî durumundan dolayı okula gidemeyen Mehdi Azer Yezdî, okula giden arkadaşının elinde *Gülistân-ı Sa'dî* kitabını gördüğünde bu kitabı delicesine okumak istemesine rağmen okula gidemediği için o anda bu isteğini yerine getiremedi ve içindeki okuma hasreti onu kitapçılarda çalışıp hayatını kitapların arasında geçirmeye sevk etti.

Uzun yıllar boyunca yılın kitabı seçilen kitaplar yazan Yezdî, kitaplarını okuyan çocuklara okuma zevkini aşılamak için gayret etti. 2009 yılında 87 yaşındayken vefat eden ve ömrü boyunca oldukça mütevazı bir hayat sürdüren Azer Yezdî, kendisini şöyle ifade eder: "Sağ olsunlar! Ömrüm boyunca çocuklardan geçindim." Azer Yezdî, hiç evlenmedi ve çocuk sahibi olmadı ama bütün çocukları kendi çocuğu gibi görüp sevdi. Nitekim yaşadığı yıllarda çocuklara yönelik kitapların kısıtlı olduğunu fark ederek

bilhassa İran edebiyatının başyapıtlarından hikâyeler seçip bu seçkileri sadeleştirerek çocukların anlayacağı bir hale getirdi. Kur'ân-ı Kerîm başta olmak üzere *Kelile ve Dimne*, *Kâbusnâme*, *Merzubânnâme*, *Mesnevî-i Manevî* gibi eserleri çocuklarla tanıştıran Mehdi Azer Yezdî, çocuklarla beraber yetişkinlerin de bu eserleri okuyup anlamalarına vesile oldu. İlim ve hikmetle dolu bu eserler, sadeleştirilip ince hacimlerde derlendiği için, modern dünyanın kitap okumaya fazla vakit bırakmayan telaşlı hayatında bizi asırlar öncesinin eski ama eskimeyen şaheserlerini kıyısından da olsa tatmaya ve kitabın tamamını ve aslını okumaya doğru teşvik eden paha biçilmez birer vesiledir.

Hikâyeler kısa olanlardan seçildiği ve ahlakî-felsefî meselelerin çoğu zaman mizahî bir üslupla anlatıldığı hikâyeler olduğu için bu derlemenin, dimağı ferahlatarak özellikle zamanının çoğunu metrolarda, otobüslerde, metrobüslerde geçiren metropol insanları için zevkli ve bir o kadar da faydalı bir okuma serüveni sunacağını düşünüyoruz. Kitabın Farsça derlemesindeki asıl adı “Güzel Çocuklara Güzel Hikâyeler” şeklinde Türkçeleştirilebilir ancak eserin çevirisindeki odak noktası hikâyelerin eğitici mesajını aktarma ve okuyucuyu ilim-irfan kaynağı bu nadide eserle tanıştırmak olduğu için kitabın Türkçe baskısındaki adı, muhtevastaki en hikmetli hikâyelerden birinin başlığı olan *Ben Sağırım Efendim* olarak seçilmiştir. Elinizde bulunan bu kitap, toplam sekiz seri olan derlemelerin Hz. Mevlânâ'nın *Mesnevî-i Şerîf*indeki bazı seçme hikâyelerinden oluşan ilk kitabıdır. Serinin diğer kitaplarının da Türkçeye kazandırılması hedefinde olmakla birlikte tüm derlemelerin en kısa zamanda okuyucuyla buluşmasını temenni ediyoruz.

EŞEK GİTTİ! EŞEK GİTTİ! EŞEK GİTTİ!

Evvel zaman içinde, kalbur saman içinde bir derviş vardı. Dervişin bir eşiği vardı. Eşiğine binip diyar diyar gezen derviş, geceleri yolunun üzerinde bulunan hangâhlara ve tekkelere gidip oradaki dervişlerle zaman geçirirdi. Kalacak bir yer bulamadığında ise bir cami veya harabe köşesinde uyuyup kendi kendine şöyle derdi: “Derviş nerede sabahlarsa orası onun evidir.” Dervişin ne kimi kimsesi vardı ne dünya malı. Herhangi bir işi de yoktu. Tek bildiği şey peygamberler ve evliyalar ile ilgili ilahi söylemekti. Halkın verdiği çok az şeyle hayatını geçiren derviş, kendi dünyasında çok mutluydu ve Allah’a hep şükreliyordu.

Dervişin sade kıyafetinin dışında dünya malından bir tek eşiği vardı. Eşiğiyle beraber dünyayı gezip dururdu. İyiliklerden ve kötülüklerden ders alırdı. Yeme içme derdi ise hiç yoktu. Derviş şöyle derdi: “Açık ağız rıziksız kalmaz. Ölmeyecek kadar ekmek eninde sonunda gelip seni bulur. Yeter ki tertemiz bir kalbin olsun, neyim var neyim yok gamı yemeyen.” Nitekim derviş de böyleydi. Böyle olmasaydı zaten derviş olamazdı.

Bir gün derviş eşiğiyle beraber bir çölden geçerken yorgun argın, aç susuz halde bir köye vardı. Gördüğü ilk çeşmede durup elini yüzünü yıkadı. Hem kendi su içti

hem eşeğine su verdi. Sonra da tekkeye doğru yürümeye başladı. Halk dervişe tekkenin olduğu bahçeyi gösterdi. Derviş oraya doğru gitti. Sufiler ve dervişler bahçede oturuyordu. Eşeğini ahıra bırakan derviş, torbadaki samanları da oracığa boşalttı. Eşeğine bakması için oradaki hizmetli dervişî tembihleyen derviş, diğer dervişlerinin bulunduğu meclise girdi.

Tekkede değişik, türlü türlü insan vardı; erenler, yorgun dervişler, kalbi kırık fakirler, suskun kalenderler ve daha niceleri. Sufiler yeni gelen misafire merhabalar, hoş geldinler dediler, onun halini hatrını sordular. Tekkedeki dervişler garip dervişî ahıra eşeğini bırakırken gördükleri için daha çok mutlu olup ona saygı göstermeye çalıştılar. Birisi dervişlerin âdetine göre, “Hak Hû” dedi; diğeri, dervişî üst köşeye oturttu, başkası dervişle yavaş yavaş muhabbet etmeye başladı. Birkaç derviş de birbirine kaş göz işareti edip meclisi terk etti.

Aslında onlar, bir garip gelsin de yanında bir şeyler getirsin diye bekliyorlardı. Böylelikle onlara da bir ziyafet fırsatı doğmuş olacaktı. Şimdi bu garip dervişin bir eşeği vardı ahırda bekleyen.

Tekkedeki dervişler el birliğiyle ahıra dalarak dervişin eşeğini alıp sokakta yoldan geçen birine sattılar. Onun parasıyla da canlarının çektiği yiyecek ve içecekleri alıp tekkeye geri döndüler. Dervişler yeni gelen misafirin, yani garip dervişin hatırına bir ziyafet verip herkesi eğlenceye davet ettiler, sonra da hep bir ağızdan “Aşk olsun dervişin uğurlu ayağına!” dediler.

Derviş tekkedekilerin misafirperverliğini pek sevdi. Gelenler renkli sofrada yiyip içtiler ve derviş usulü kut-

lama yapıp eğlendiler. Her taraftan “Hoş geldin!”, “Safa geldin!” sesleri duyuluyordu. Birisi elbisesinin tozunu siliyordu, diğeri elini öpüyordu, başkası “Hak Hû” deyip Mevlâ’dan dervişin cilvesini niyaz ediyordu. Meclis ısınmıştı. Dervişler şiirler okumaya ve raks etmeye başladılar.

Bu sırada dervişlerin işaretiyle oradaki hanende (güzel sesli ve ilahi, bazen de nağme söyleyen bir derviş) de şarkı söylemeye başladı. Eşegin mevzusunu bilen hanendenin aklına gelen ilk şey o oldu. Hanende, ritim tutup yüksek sesle bu şarkıyı söyledi:

*Mutluluk geldi, hüznü gitti, keder gitti!
Eşek gitti, eşek gitti, eşek gitti!*

Dervişler de hep bir ağızdan “Eşek gitti, eşek gitti, eşek gitti!” diyerek raks edip durdular. Bizim derviş de dervişlerin mutluluğunu görünce yorgunluğunu unuttu. Oradaki dervişlerin kendi aralarında “Eşek gitti!” diye bir hikâye olduğunu düşünen garip derviş, diğeri dervişlere uyup herkesten daha yüksek bir sesle “Eşek gitti!” diye bağırıp raks etti.

Eğlence bir iki saat böyle geçti, sonra gece geç vakit olunca herkes yoruldu. Bazısı gitti bazısı kaldı. Garip derviş de yoldan geldiği için çok yorgundu. Oracıkta uyuyuverdi.

Ertesi sabah tekkedeki herkes işine döndü. Garip derviş herkesten sonra uyandı. Gitmek için yola koyulan derviş her şeyden habersiz, eşegini almak için ahırın yolunu tuttu. Ancak eşek ahırda yoktu!

Derviş kendi kendine düşündü: “Herhalde tekkenin hizmetçisi eşeği su almaya götürdü.” Ama hizmetçi geldiğinde yanında eşek yoktu.

Garip sufi, hizmetçiye sordu: “Benim eşeğim nerede ağabey?” Hizmetçi alaycı bir tavırla: “Hangi eşek?” dedi.

Sufi: “Ne demek? Dün sana bıraktığım eşek işte!”

Hizmetçi dervişle tekrar alay edip, “Hele şu uzun sakalına da bak!” diye cevap verdi.

Derviş perişan oldu ve, “Be adam! Bu ne biçim konuşmak! Ben sana eşeğimi getir diyorum, sen benimle alay mı ediyorsun? Benim seninle şakalaşacak bir şeyim yok. Hadi çabuk eşeği hazırla! Gitmem gerekir. Yok, başka bir şey düşünüp beni oyalamayı çalışıyorsan seni hâkime şikâyet edip rezil ederim,” dedi.

Hizmetçi, “Asıl sen bizimle alay ediyorsun be adam! Dün sofradaki onca sıcak, soğuk yiyeceklerin ve içeceklerin nereden geldiğini düşünüyorsun peki? Onların hepsi satılan eşeğin parasıydı. Değil miydi?”

Derviş: “Eyvahlar olsun! Benim eşeğim! Kim sana benim eşeğimi satmaya izin verdi?” Hizmetçi, “Ben satmadım, dervişler sattı,” dedi.

Derviş: “Sen neden eşeği onlara verdin peki? Onun sahibi ben değil miydim?”

Hizmetçi: “Benim gücüm onlara yeter miydi ki? Onlar on kişiydi. ‘Eşeği götüreceğiz, itiraz edersen başın belaya girer’ diye de korkuttular. Ben de canımın korkusundan sustum. Ben gelemeyeyim diye de buraya iki kişi bıraktılar.

Evet, böyle oldu. Sonra da zaten eğlence artınca kimsenin kimseyle işi yoktu artık.”

Derviş: “San ki öyle oldu ve eşeği senden zorla aldılar. Peki ben orada değil miydim? Yarım saat, bir saat, iki saat sonra bana söyleseydin de en azından onları tanısaydım. Böylelikle kendim hakkımı savunmaya başlardım veya iyi insanlardan eşeğimin parasını onlardan almaları için yardım isterdim. Korkulacak ne vardı bunda?”

Hizmetçi: “Doğrudur ama ben zaten eğlence başladıktan bir iki saat sonra sana olayları haber vermeye geldiğimde seni herkesten daha mutlu gördüm. Ortalıkta, “Eşek gitti, eşek gitti!” diye bağırıp raks ediyordun. Ben de durumu öyle görünce senin her şeyden haberin olduğunu düşündüm. Hatta kendi kendime dedim: ‘Ne kadar da ulu bir zat! Ne büyük ârif! Diğer dervişlerin mutluluğuyla mutlu ve eşeğinin satılmasından razıdır.’ Peki sen benim yerimde olsa başka ne düşünürdün ki?”

Derviş hizmetçiye hak verip, “Doğru diyorsun. Ben şimdi anladım. Suç bende. Anlamadan, bilmeden onları taklit edip şarkılarını söylemeye başladım. Eğer baştan anlasaydım ‘Eşek gitti!’ ne demek, böyle olmazdı. Şimdi de bir şey yapamam zaten. Benim körü körüne taklidim seni de yanılttı. Dervişlerin şarkısını herkesten daha yüksek bir sesle söyleyip durmasaydım eşeğim elimden gitmezdi şimdi,” dedi.

*Halkı taklidi mahvetti
Lanet olsun böyle taklide!*

HAYAT KURTARAN SAKAL

Eskilerden bir gündü. Sultan Mahmud Gaznevî, gece gezmelerini pek severdi. Eskiden devlet işleri bugünkü gibi düzenli değildi. Bazen, padişahların halkın halinden haberleri olmazdı. Vezirler, paşalar ve diğer devlet büyüklerinden bazıları rüşvet alıp yalanlar söylerler, kısacası halka zulmedip dururlardı.

Bu yüzden halkın halini ve şehrin durumunu merak eden padişahlar kıyafetlerini çıkarıp tanınmamak için derviş, dilenci veya işçi kılığında tanıdıklarının biriyle gece gezmelere çıkarlardı. Böylelikle halkın halinden haberdar olup fiyatları öğrenirlerdi. Bir evden ağlama sesleri gelse “Durum nedir?” diye araştırırlardı. Bir yerde birileri toplansa aralarına karışıp ne olduğunu sorarlardı. Halkın düğünlerine ve cenazelerine gidip ne yaptıklarını, ne söylediklerini görürlerdi. Böylelikle, kadı veya devlet memurları hakkında şikâyet geldiyse de olayı halkın kendi ağzından duyup icabında o kişiyi işten çıkarabilsinler veya başkasıyla değiştirebilsinler diye. Kısacası, haberleri sıcak sıcak birinci ağızdan duymuş olup daha bilinçli bir şekilde insanlara yardım ederek halkın gözünde daha saygı duyulan kimseler olsunlar diye.

Bir kış gecesi Sultan Mahmud, işçi kılığına girip yapa-yalnız bir şekilde Gazne şehrini gezmeye çıktı. Şehir ten-

haydı ve kimsecikler yoktu. Kapılar kapalıydı. Arada bir köpek, dilenci ya da yoldan geçen birisi gözükiyordu. Padişah, şehrin arka sokaklarını gezinerek zabıtalardan ve askerlerin işlerinin başında olup olmadıklarını denetlemeye çalışıyordu.

Sultan Mahmud bir meydana vardığında dört beş kişinin köşede durup yavaşça konuştuklarını gördü. Mahmud yanlarından geçmek isterken biri onun önünü kesip, “Hele bir dur bakalım! Kimsin? Nereye gidiyorsun?” diye sordu.

Mahmud, “Hiç! Ben de sizin gibi biriyim. Sokakta dolaşıyorum sizin gibi. Bir tek farkımız var: Benim sizinle bir işim yok ama siz boşuna beni sorguluyorsunuz,” dedi.

İçlerinden biri, “Peki! Bizim boş geçirmeye zamanımız yok. Cebinde kaç para var?” diye sordu.

Sultan Mahmud gülerek, “Ha ha! Cebimde param olsaydı bir köşeye gidip rahat uyurdum. Ben nerede para var diye düşünüyorum. Sizin benimle ne işiniz var?” diye cevap verdi.

Onlar, “Öyle mi? Demek sen de bizim gibisin. O zaman akıllı olursan bizimle beraber çalışırsın. Zaten biz de paranın nerede olduğunu düşünüyoruz. Biliyor musun? Bizim bir işimiz, ekmeğimiz yok. Gececiyiz. Bu gece de nereyi soyalım diye düşünüp plan yapıyoruz. Ama çok zor. Duvara tırmanıp kapıyı açmamız gerekiyor. Sessiz olmamız ve her an kaçmaya hazır olmamız lazım. Ev sahibi kalkabilir. Zabıta gelebilir. Tehlikeli ve zor iş bizim yaptığımız. Kısacası her yiğidin harcı değil,” dediler. “Sen becerebilir misin?” diye sordu biri.

Sultan Mahmud daha önce hiç böyle birilerine rastlamadığı için onlara katılarak aralarında ne olup bittiğini öğrenmek istedi. Bu yüzden, “Bilmem! Daha önce hiç böyle bir şey yapmadım ama beni de yanınızda götürürseniz size yardımcı olurum. Götürmezseniz de kendi işime bakarım,” dedi.

Hırsızlar, “Hayır! Artık bizi tanıdığın için bırakamayız seni çünkü zabıtaya haber verip bizi yakalatabilirsin. Biz de mecbur, elini ayağını bağlayıp seni bir harabe köşesine bırakırız. Kimse de sesini duymaz. Bizimle çalışmak istersen işimize yaramalısın yoksa sakar biri bize lazım değil (ne lazım bize?)” dediler.

Mahmud, “Ya Hu! Bu nasıl bir şey! Neyi bilmem gerekir ki? Sizin bir imalathaneniz var da usta işçi mi arıyorsunuz? Duvardan tırmanıp milletin malını çalyorsunuz. Ben de yardım ederim. Ne olacak!” dedi.

Hırsızlar gülererek, “Bu kadar da kolay değil. Bizim her birimizin elinden bir iş gelir.

Herkesin bir marifeti var bu işe yarayan,” dediler.

Mahmud, “Ne gibi bir marifet mesela?” diye sordu.

Hırsızlardan biri, “Benim marifetim kulağımda. Bir köpek havlarsa ne dediğini anlarım. Hırsızın geldiğini haber eden köpekle aklıktan havlayan köpeğin sesini ayırt edebilirim,” dedi. İkincisi, “Benim marifetim gözümde. Kimi karanlıkta görürsem göreyim, ertesi gün hangi kıyafette olursa olsun onu tanırım. Bu marifet özellikle birine hırsızlık malı sattığımızda yakalanmamak için işimize yarıyor,” dedi. Üçüncüsü, “Benim marifetim pazularımda. Duvarları delirim, kapıları yerlerinden sökerim. Kimse de

anlamaz,” dedi. Dördüncüsü, “Benim marifetim burnumda. Toprağı koklayarak nerenin toprağı olduğunu söyleyebilirim. Kuyumcuyla semer dikilen dükkânı birbirinden ayırt edebilirim,” dedi. Beşincisi, “Benim marifetim elimde. Duvara ipi fırlatıp ondan yukarı tırmanmamız gerektiğinde öyle sağlam bir düğüm atarım ki herkes ona tutunup kolaylıkla yukarı çıkar,” dedi.

Sonra hırsızlar, “Peki bizimle gelersen senin ne marifetin var? İşimize yarayan ne gibi bir becerin var?” diye sordular.

Mahmud biraz düşünerek, “Söyledikleriniz benim de işime yarar ama benimki hepinizinkinden daha önemli. Sizin yetenekleriniz ancak yakalanana kadar faydalı. Zabıta veya ev sahibine yakalandıktan sonra bu özelliklerin hiçbirisi işe yaramaz. Benimki ise çok farklı. Benim özelliğim hayat kurtarıcı, özgürlük bahşedici sakalımda. Suçluyu zabıta hatta cellat bile yakalasa ben sakalıma bir dokunayım, hemen bırakır onu,” dedi.

Hırsızlar, “Eyvallah! Barekallah! Senin yeteneğin hepimizden daha fazla. Helal olsun böyle bir sakala! Hakikaten de bizim önderimiz, kutbumuz, başımız sensin! Senin payını herkesten daha fazla vermeye hazırız. Yeter ki rahat rahat işimizi yapalım. Hadi gidelim! Ne diye bekliyoruz!” dediler.

Sağdaki sokağa çıkıp yola koyuldular. Azıcık ilerlemişlerdi ki bir köpek önlerine çıkıp havlamaya başladı.

Kulağına güvenen hırsız: “Köpek diyor büyük bir adam sizinle beraber!” dedi.

Diğerleri, “Evet, sakalı hayat kurtaran yeni arkadaşı kastediyor,” diye cevapladı.

Sonra kısa bir duvara vardılar. Birisi, “Bu duvardan tırmanmak çok kolay,” dedi. Burnuna güvenen hırsız toprağı koklayarak, “Bu duvardan bir hayır yok. Fakir ve dul bir kadının evi burası,” dedi.

Hırsızlar ilerleyerek yüksek bir duvara vardılar. Duvarın arkasından ağaçlar gözükiyordu. Eli kuvvetli olan hırsız ipe bir düğüm atıp duvara fırlattı. Hırsızlar ipe tutunarak duvardan tırmanıp evin bahçesine girdiler. Eve yaklaşırken burnuna güvenen hırsız toprağı koklayarak, “İyi yere geldik. Burası mücevher hazinesi kokuyor,” dedi.

Pazuları güçlü olan hırsız, karanlık ve güvenli bir yerde toprağı kazmaya başladı. Hırsızlar duvarın altını kazarak hazineye ulaştılar. Alabildikleri kadar altın, gümüş ve mücevher aldıktan sonra sessizce bahçeden çıkıp ipe tutunarak duvardan indiler. Hırsızlar şehrin dışındaki bir harabeye gidip çaldıkları malları toprağı gömdüler. Artık sabah olmuştu. Hırsızlar, “Şimdi dağılalım. Yarın gece gelip rahat rahat bölüşürüz aramızda,” dediler. Hırsızlardan birisi dilenci kıyafetleri giyip ertesi geceye kadar oralarda nöbet tutmaya başladı. Sultan Mahmud’a da, “Buraya kadar işimiz rast gitti. Sen de yarın gel de al payını,” dediler.

Sultan Mahmud, hırsızların mekânını ve sırlarını öğrenmiş olarak onlardan ayrılarak kendi sarayına gitti. Ertesi sabah başından geçenleri vezire anlatıp hazinedeki malları toplamak için adamlarını gönderdi. Böylelikle hırsızlar yakalanıp elleri kolları bağı bir şekilde adalet mahkemesine çıkarıldılar.

Hırsızlar ürkek ürkek sanıklara ayrılmış yerde bekliyordu ve hâkim sırayla suçlarını anlatarak, “Halk şu gececi hırsızlar yüzünden rahat edemiyor. Şimdi başkalarına

da ibret olsun diye icaplarına bakacağım. Haydi cellada haber edin!” dedi.

Cellat gelmeden önce Sultan Mahmud resmî kıyafetleriyle odaya girip koltuğuna doğru gitti. O anda gece gördüğü her şeyi gündüz de tanıma kabiliyeti olan gözü kuvvetli hırsız arkadaşlarına bakarak, “Dün gece bizimle beraber olup marifeti sakalında olan kişi şu Sultan Mahmud,” dedi.

Kulağı kuvvetli olan hırsız da arkadaşını onaylayarak, “Dün gece köpeğin havlayarak bize önemli bir kişi olduğunu anlatmak istediği kişi de aynı. Ben şimdi anlıyorum şu adamı kastettiğini.”

Bu sırada cellat da hazırlandı. Hâkim, hırsızlara, “Suçunuzu itiraf ediyor musunuz?” diye sordu.

Hırsızlar, “Evet, ediyoruz ama siz de adaletli olmak istiyorsanız hepimizi yargılamalısınız hâkim bey! Dün gece hazineyi çalarken biz altı kişiydik. Şimdi ise beş kişiyiz,” diye cevap verdiler.

Hâkim, “Öyleyse o kişiyi de gösterin,” dedi.

Hırsızlar, “Azıcık bekleyin hâkim bey! Bizim her birimizin bir marifeti ve özelliği var. Herkes kendi yeteneğini gösterdi. Şimdi de en son marifeti bekliyoruz. Bizi kurtaracak olan birisi var,” dediler.

Hâkim: “Neyse ben cellada infaz hükmünü uygula dedim. Padişah hariç kimse de af emri veremez,” dedi.

Sultan Mahmud gülümsüyordu. Herkes ayakta beklemeydi. Hırsızların bildikleri sırrı paylaşmaya cesaretleri yoktu. Sonunda, hırsızların biri bu şiiri yüksek sesle okumaya başladı:

*Biz ne ettiyse kendimize ettik Padişahım!
Dokunuver sakalına bittik!*

Sultan Mahmud bu sözü duyunca gülmeye başladı. Hırsızların ilk hırsızlık deneyimleri olduğu için bu seferlik onları affetti. Çalınan mallar yerine geri koyuldu ve hırsızlar işlerinden tövbe etti.

Sultan, sonra hırsızların her birine kendi marifeti ve kabiliyetine göre bir vazife vererek, “Bir kere affederim diye sözü verdim ve affettim. Bundan sonra artık her suçun bir cezası olacak!” dedi.

ÖLÜMDEN KAÇIŞ

Bir gün Hz. Süleyman öğle vakti Kudüs'teki makamında otururken ansızın bir adam perişan halde koşarak yanına geldi. Adamın yüzünden ne kadar korktuğu besbelliydi.

Hz. Süleyman, “Ne oldu? Ne istiyorsun?” diye sordu.

Adam, “Ey yüce insan! Bugün Azrail'i gördüm. Bana yan yan bakarak yanımdan geçti.

Azrail gelip canımı alacak diye çok korkuyorum,” dedi.

Hz. Süleyman, “Pek iyi, pek iyi. Azrail meleklerden bir melektir ve ancak Allah'ın emriyle can alır. Allah'ın izni olmadan hiçbir şey yapamaz. Ben her gün Azrail'i görebilirim ama ondan hiç korkmuyorum. Ama seni çok korkutmuş herhalde. Bana ne yapmam gerektiğini söyle. Ne istiyorsun benden?” diye sordu.

Adam, “İyi ama ben oldum olası Azrail'den hep korktum. Hele bugünkü o kızgın bakışları beni daha da korkuttu. İnsanlar, rüzgârın Süleyman'ın emrinde olduğunu söylüyorlar. Sen rüzgâra beni buradan almasını emredebilir misin? ‘Süleyman, insanların tüm isteklerini kabul ediyormuş’ diyorlar. Benim de senden bir isteğim var: Rüzgâra söyler misin, beni acilen Hindistan'a götürsün. Şimdi Azrail beni bu ülkede gördü, o yüzden artık burada

durmamalıyım. Benim isteğim budur. Lütfen Azrail'den ve ölümden kaçmak için bana yardım et!" dedi.

Hız. Süleyman, "Pek iyi. Ölüm ve hayat benim emrimde değil ama rüzgâr benim emrimde. İsteddiğini yapacağım. Rüzgâra söylerim şimdi, seni istediğin yere götürsün," dedi.

Hız. Süleyman rüzgârı çağırdı ve, "Şu adam nereye gitmek istiyorsa götür onu!" dedi.

Rüzgâr, adamı Hız. Süleyman'ın halısına bindirdi ve ovalardan, çayırardan, bayırlardan denizlerden geçerek onu birkaç dakika içinde Hindistan'ın şehirlerinden birinde indirdi. Sonra da yerine ve işine geri döndü.

O gün geçti. Ertesi gün Hız. Süleyman makamında Azrail ile görüşürken, "Ey Azrail! Dün yanıma bir adam geldi. Senden şikâyetçiydi. 'Azrail bana yan yan baktı, çok korktum' deyip duruyordu. Benden rüzgâra onu acilen Hindistan'a götürsün, buralardan iyice uzaklaştırsın diye emretmemi istedi. Ben de kalbini kırmak istemedim. Hemen Hindistan'a gönderdim adamcağızı. Neden onu bu kadar korkuttun merak ediyorum. Senin yüzünden adamcağız yaşadığı yeri terk edip gitti," dedi.

Azrail, "Ben Allah'ın emirleri dışına çıkmam. Benim adama bakışım kızgınlık ve öfkeden değildi. Dün onu Kudüs'te gördüğümde çok şaşırdım çünkü Allah bana adamın canını aynı gün içinde Hindistan'da almamı emretmişti. Şimdi ben adamı Kudüs'te gördüğümde 'Nasıl olur da burada olur, halbuki ben onun canını Hindistan'da almam gerekir' diye düşündüm kendi kendime. "Kuş olup uça da akşama kadar Hindistan'a varamaz," dedim ama ölüm saati de gelmediği için şaşkın şaşkın bakarak yanından geçtim. Sonra ise ölüm vakti gelince Hindistan'da hazır